

אחרי שמונה שנים בני הזוג יתגוררו ביחד

מתאם יוסף אלגזי

פרווקציה אלס ליבך

בני הזוג אחרי שנים של מילדיהם. 8 שנים התרוצצו בין זרקה לצוריה

בימים אלה אמורה זוהר אחרוש ללדת את ילדה הרביעי. אף שכינה ומשפחה נמצאים בצוריה שבכנת חכרון היא תלך בורקא שבירדן, שם מתגורר כעלה, אנואר אחרוש. בקרוב עשויים בני הזוג להתאחד – זאת אחרי שמונה שנות נישואים שבהן רוב הזמן חיו בנפרד והתרוצצו בין צוריה לזרקה. הבקשה לאיחוד משפחות, שהגישו השניים לפני ארבע שנים, אושרה והם יוכלו סוף סוף לחיות יחד עם ילדיהם בצוריה. בכך תימחק בקשה אחת מתוך 13 אלף הבקשות לאיחוד משפחות בגדה המערבית. דו"ח שהוציאו בימים אלה הארגונים בצלם והמוקד להגנת הפרט מביא את סיפוריהן של משפחות רבות הנאבקות זה שנים לממש את זכותן להתאחד. זוהר היא בת למשפחה שבה 14 ילדים. באוקטובר '91 נישאה וזוהר בת ה-31 לקרוב משפחה, אנואר, בן 28, אורח ירדני ותושב העיר זרקה. בינואר '93 הנפיק לו משרד הפנים בירושלים רישיון ביקור בגדה המערבית שתוקפו היה לשלושה חודשים. במאי '95 הוא שב לירדן, ואחרי כחודשיים חזר לגדה הנוערית מכוח רישיון שהנפיק לו צה"ל. באוקטובר באותה שנה הגישה זוהר בקשה לאיחוד משפחות.

עם השנים נולדו לוהודר ולאנואר שלושה בנים: אחמד בן 7, מוחמד בן 5 ואחורש בן 3, שלרשתם רשומים כתושבי השטחים. מפעם לפעם, בתוקף רישיונות ביקור, כנס אנואר לגדה המערבית ושהה עם משפחתו. ואולם, כ-31 במאי '97 מנעו במעבר גשר אלנבי את כניסתו לגדה, ועל רישיון הביקור שבידו הוטבעה החותמת "מוחזר".

בצר להם פנו זוהר ואנואר לעמותת "המוקד להגנת הפרט" בירושלים. העמותה פנתה לצה"ל, למינהל האזרחי, למשרד הפנים ולפרקליטות המדינה בני

סיון לחלץ מיריהם רישיון ביקור לאנואר, וכן אישור לבקשה לאיחוד משפחות. זאת, על סמך מקרים דומים שבהם הושגו הסדרים בכג"צ. הרשויות טענו כי הם מונעים את כניסתו של אנואר מכיוון ששהה באופן לא חוקי בגדה המערבית, ומשום שנכלל ברשימת מנועי הכניסה של משרד הפנים. במכתב מהמינהל האזרחי צויין כי ב-22.6.96 אנואר "הובא למסוף גשר אלנבי מתחנת עציון; הוא נעצר שהוא משוטט, נראה מסומם וללא כל ציוד". מתעוררות רפואיות של משרד הבריאות הירדני עולה כי

השנוע, בעקבות פניות נוספות, הנפיקו שלטונות ישראל לאנואר רישיון ביקור חדש והורו עו למוקד להגנת הפרט ששמו

מתאם הפעולות: הדו"ח לא אובייקטיבי

מלשכת מתאם פעולות הממשלה בשטחים נמסר בתגובה לדו"ח בצלם והמוקד להגנת הפרט, המתאר את מצבו של המשפחות השסועות בשטחים, כי הוא אינו אובייקטיבי, "נותן ביטוי לעמדות קיצוניות הרווחות בחלקים שוליים של המגזר הפלשתיני", וכי "לא פעם מציג הדו"ח קביעות בלתי מבוססות ואף השקפות פוליטיות".

עוד טענה לשכת המתאם כי תהליך איחוד המשפחות מקיף רכבות רבות של אנשים, ולכן "יש גם מי שאינם מרוצים מהטייפול בעניינם". לעתים יש בסיס מוצרק לטענות אלה, נמסר מהלשכה, "עם זאת, בראייה כוללת, נרשמו הישגים רבים בתחום איחוד המשפחות בשטחים".

נמחק מרשימת מנועי הכניסה. "אינשאללה, אחרי שאשתי תלך ותתאווש מהלידה, ניסע יחד לצוריה לחיות בה", אמר אנואר בטלפון ל"הארץ".

המקרה של משפחת אחרוש הסתיים אמנם ב"הפי אנד", אך כמותה קיימות אלפי משפחות פלשתיניות שסועות. על פי הדו"ח, שהוציאו בצלם והמוקד, על אף שוכות האדם לנישואים, לחיי משפחה ולאחרותה היא זכות מוכרת במשפט הבינלאומי, "ישראל לא הכירה מעולם בזכותם של הפלשתינאים לאיחוד משפחות"; מאז יוני '67 "מריניר תה אילצה כמהלך השנים עשרות אלפי פלשתינאים לחיות בנפרד מכני ווגם, כשילדיהם נותרים מנותקים לתקופות ארוכות מאחר ההורים; הפירוד גורם לקשיים נפשיים וכלכליים, ומקשה על בניית קשרים משפחתיים".

הדו"ח סוקר את מדיניות ישראל בעניין איחוד משפחות בשטחים וקובע, שבשנים '67-'73 התר למספר מצומצם של משפחות חות פליטי מלחמה להתאחד; בשנים '73-'93 כמעט ולא אושרו בקשות לאיחוד משפחות; בתקרפה שבין חתימת הסכמי אוסלו לרצח יצחק רבין והנהגה מכסה של 2,000 משפחות שהותר להן להתאחד; מנובמבר '95 ועד סוף '97 חל קיפאון בהליך עקב סירור

בה של ישראל להיענות לרשימת הרשות הפלשתינית להגריל את המכסה השנתית, ומ-98 ואילך חודש הליך איחוד משפחות על פי המכסה המצומצמת מ-93. עד נובמבר '95 סירבה ישראל לרשום במרשם האוכלוסין ילדים פלשתינאים שאמם אינה תושבת השטחים, גם אם אביהם הוא תושב; הדרך היחידה שעמדה לפני אבות הילדים לרשום אותם במרשם האוכלוסין היתה להגיש בקשה לאיחוד משפחות, שהסתיי כזו לאישורה קלושים. לטענת מחברי הדו"ח, עמדת ממשלת ישראל הוכתבה על ידי שיקול מדיני שמטרתו שינוי ההרכב הדמוגרפי בשטחים. את המטרה ביקשו להשיג באמצעות מניעת הגירה של פלשתינאים הנשואים לתושבות השטחים, ועירור הניתן של משפחות פלשתיניות שסועות לחו"ל. המוקד להגנת הפרט, בצלם וארגוני זכויות אדם אחרים נרתמו למאבק משפטי, שבקבותיו זכו מספר מועט של משפחות לממש את זכותן להתאחד. ואולם, אם תישאר המכסה המצומצמת על כנה רק בשנת 2006 יאושרו כל הבקשות. פלשתינאיות הנישאות בימים אלה לבני זוג שאינם תושבי השטחים ייאלצו להמתין כעשור עד שיוכנס לתאחד עמם.